

Hárman (Fináczy Ernő – Gyulai Ágost – Kemény Ferenc) a jó tankönyvről

Folyóiratunkban rendszeresen közlünk írásokat a tankönyv-kérdésről. Tesszük ezt ebben a számunkban is annál is inkább, mert a hasonló korábbi törekvések után most a Tankönyves Vállalkozók Országos Szövetsége vállalkozott arra, hogy a tankönyvírókat, tankönyvkiadással foglalkozókat egy asztalhoz ültesse a jó tankönyv kritériumának meghatározására. A szándék tiszteletreméltó, de nem új.

Folyóiratunk internetes változatában lassan egy századdal korábban élt szerzőktől közlünk írásokat. Ezek nem csak azt bizonyítják, hogy a jó tankönyvvel már akkor is gondok voltak, hanem azt, hogy tudós elődeink annak kritériumát is meghatározták. Az első világháború előtt Waldapfel János, szakmánk rangos képviselője, a Magyar Paedagogiai Társaság ülésén felvetette, hogy nem az a fő kérdés, miképpen engedélyezzék a tankönyveket, hanem sokkal inkább annak a „normatív elvnek a megállapítása, milyen is hát a jó tankönyv? mik annak a jellemző sajátosságai? mik jóságának garanciái magában a tankönyvben?”

A felvetés nyomán megszólaltak a legilletékesebbek, a neveléstudomány rangos gondolkodói. Ismétlés lenne, ha jól-rosszul interpretálnám mondanivalójukat. Ez eredeti szövegösszefüggésben meggyőzőbb.

Pusztán csak ízelítőül – bár eszünkbe sem jut, hogy ez ma aktuális lehet – egy mondat Gyulai Ágosttól:

„Az utóbbi idők túltermelése nem segített e bajokon, sőt talán súlyosbította őket, mert a tankönyvbírálati eljárás csak palliatív szer volt azon súlyos szervi baj ellen, hogy olyanok fogtak hozzá üzleti szellemtől vezérelve a tankönyvíráshoz, kiknek ehhez a szabályzat kiszabta hat pontnak szó szerinti betartásán kívül egyéb kvalifikációjuk nem volt.” A fenti megállapítás óta mindössze 90 év telt el.

A cikkhez kapcsolódó további szöveges információk folyóiratunk internetes változatában olvashatók.